

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Вихра Баева, ИЕФЕМ – БАН

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор” в област на висше образование . 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление . 3.1. Социология, антропология и науки за културата, докторска програма Етнология.

Автор: Такухи Зарех Тавитян

Тема: *АРМЕНЦИТЕ В БЪЛГАРИЯ. ИДЕНТИЧНОСТ И ИСТОРИЧЕСКА ПАМЕТ*

Научен ръководител: доц. д.и.н. Димчо Дончев Чешмеджиев – ПУ „П. Хилендарски”

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Със заповед № Р33-3748 от 21.07.2017 г. на Ректора на ПУ „Паисий Хилендарски” съм определена за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема „Арменците в България. Идентичност и историческа памет” за придобиване на образователната и научна степен „доктор” по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата, докторска програма Етнология. Автор на дисертационния труд е г-ца Такухи Зарех Тавитян, редовен докторант в ПУ с научен ръководител доц. д.и.н. Димчо Дончев Чешмеджиев. Представеният от докторантката комплект материали на хартиен носител е в съответствие с Чл.36 (1) от Правилника за развитие на академичния състав на ПУ и включва необходимите документи. Кандидатката има необходимото образование, както и опит в работата с медии, неправителствени организации и малцинствени общности и особено с арменската диаспора у нас. Образованието и натрупаният професионален опит на Т. Тавитян имат пряко отношение към темата на дисертацията ѝ и предоставят добра база за изследователска дейност.

2. Актуалност на тематиката

Дисертационният труд е посветен на арменската общност у нас – едно добре разработено до момента изследователско поле, към което дисертантката намира свой специфичен ъгъл. Тя проследява присъствието на арменците в средновековната българска история и начините, по които това присъствие се осмисля и използва като градиво на арменската историческа памет и идентичност в България в съвременността. Дисертацията се включва в актуалните за съвременната хуманитаристика дебати, свързани с идентичността и механизмите на нейното формиране, с отношението между история, памет и идентичност, с мястото и спецификите на малцинствените общности и общностите в диаспора.

3. Познаване на проблема

Авторката показва задълбочено и детайлно познаване на изследваната проблематика. В работата си тя прави внимателен преглед и анализ както на общи теоретични концепции и подходи към въпросите на историята, паметта и идентичността, така и на публикуваното по темата за присъствието на арменците у нас. Наред с това Т. Тавитян издирва и обобщава значителен по обем изходен материал, който включва историографски данни и изследвания, корпус от публикации в периодичния печат и интернет, лично проведени интервюта и анкети.

4. Методика на изследването

Макар да не е изрично заявено в текста, авторката използва интердисциплинарен подход към избраната проблематика. Тя прилага успешно методите на историческата наука, медийните изследвания, етнологията и антропологията, и социологията, за да представи различни гледни точки към изследователския си обект. Така избраният комплексен подход показва добри резултати и дава богата и пълна картина на проблема за отношението между средновековна история, памет и идентичност при арменците у нас.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Предложеният труд е резултат от сериозна изследователска работа в няколко основни направления: преглед и обобщение на различни изследователски концепции върху отношението история – памет – идентичност (първа глава); систематизация и анализ на историческите източници и на историографските изследвания по темата (втора глава); проучване на арменската преса на български език: литературен обзор на 5 вестника, излизащи пред периода 1903-2016 г. и на отделни рубрики в други вестници, както и на 7 арменски интернет сайтове (трета глава); проведени интервюта с четирима събеседници, представляващи различни варианти на отношението професионален – любителски интерес към общността история и култура, а също и социологическа анкета с 200 респонденти от различни части на страната (четвърта глава). Направени са ценни наблюдения и изводи относно поставените изследователски въпроси за събитията и личностите от Средновековието, които арменската общност припознава като опори на своята памет и идентичност, както и по-обща заключения за каналите и механизмите на формиране на общностна идентичност на малцинствени групи в глобалния свят.

6. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

Докторантката е публикувала четири статии по темата на дисертацията, които показват, че в хода на работата си тя се е постарала да представи пред академична аудитория своите изследователски резултати и хипотези и да получи мнения и препоръки от колегията. Личният

й принос в проведеното изследване е безспорен, доколкото то е извършено самостоятелно и отговорно и предлага нови знания, анализи и интерпретации.

Като специалист по устното разказване, бих отправила препоръка теоретичното осмисляне на използваните в пета глава разкази да се задълбочи и обогати по посока на отношението устни разкази – идентичност – една тема, по която има редица изследвания в нашата научна традиция то последните десетилетия.

7. Автореферат

Изготвеният от Т. Тавитян Автореферат отговаря на съответните изисквания и отразява точно и вярно основните резултати, постигнати в дисертацията.

8. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

С оглед актуалната проблематика на дисертацията и ценните изследователски резултати, постигнати от авторката, бих препоръчала текстът да се публикува като монография.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд съдържа научни резултати, които представляват оригинален принос в българската хуманитаристика и отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“. Представените материали и дисертационни резултати напълно съответстват на специфичните изисквания на Философско-историческия факултет, приети във връзка с Правилника на ПУ за приложение на ЗРАСРБ.

Дисертационният труд показва, че докторантката Такухи Тавитян притежава задълбочени знания и изследователски умения по научната специалност Етнология, като демонстрира безспорни възможности за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Затова убедено давам своята положителна оценка за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Такухи Зарех Тавитян в област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата, докторска програма Етнология.

21.09. 2017 г.

Изготвил становището: .....

доц. д-р Вихра Баева